

TIL VA ADABIYOT

TA'LIMI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TALIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK JURNALI

1991-yildan
chiqa boshlagan

2020-yil. 7-son.

ISSN 2010-5584

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ
ЖУРНАЛ МИНИСТЕРСТВА
НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

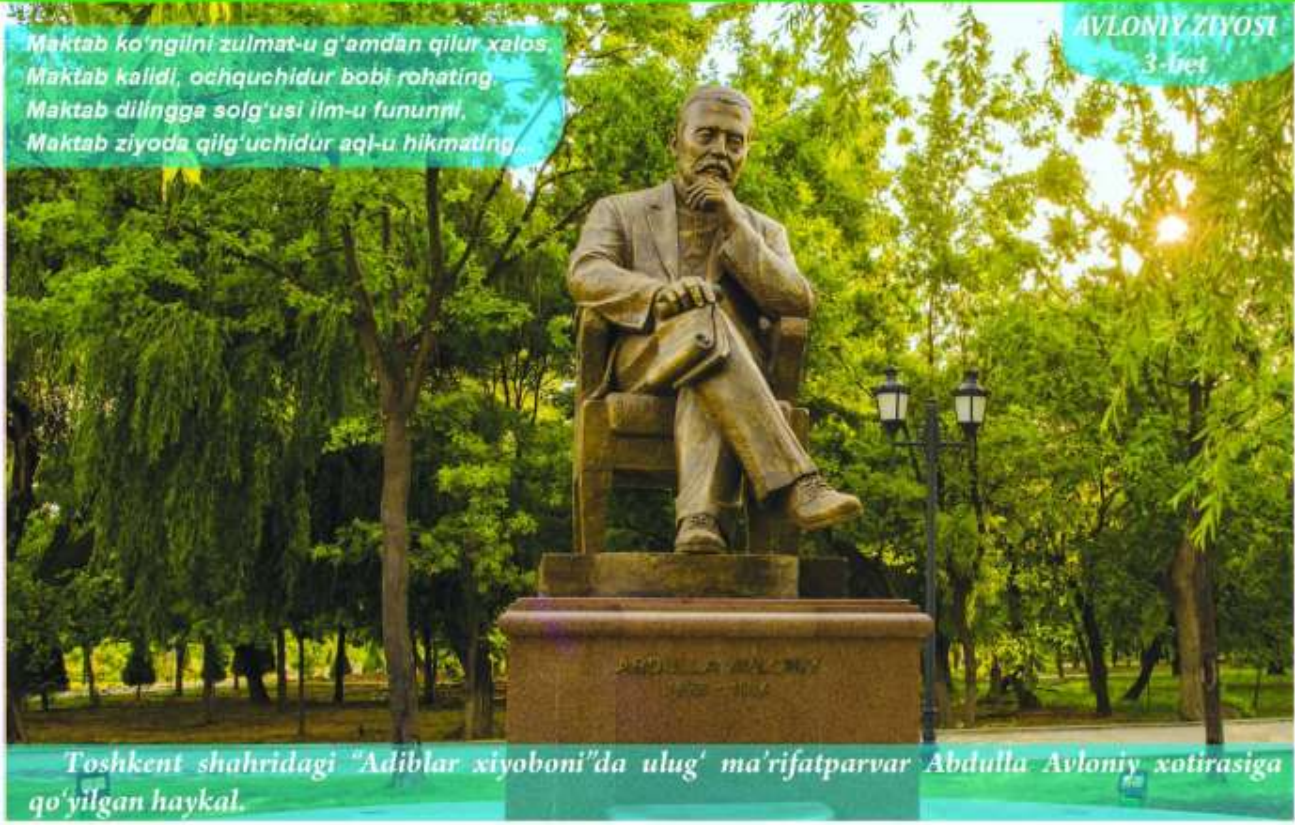
Я ПРЕПОДАВАНИЕ
ЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

LANGUAGE AND LITERATURE
TEACHING SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL JOURNAL OF THE MINISTRY
OF PUBLIC EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

til_adabiyot@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz

*Maktab ko'ngilni zulmat-u g'amdān qilur xalos,
Maktab kallidi, ochquchidur bobi rohatig.
Maktab dilingga solg'usi ilm-u fununni,
Maktab ziyoda qilg'uchidur aql-u hikmatig.*

AVLONIY.ZIYOSI
3-bet

*Toshkent shahridagi "Adiblar xiyoboni"da ulug' ma'rifatparvar Abdulla Avloniy xotirasiga
qo'yilgan haykal.*

Ushbu sonda

Dolzarb mavzu

Ta'lim mazmunini
takomillashtirish: o'quv
dasturi va darsliklar

5
bet

Ilg'or pedagogik
texnologiyalar

O'quvchi o'ziq - milliy til
ko'zgusi

20
bet

Tadqiqotlar

Zamonaviy mediada fakt-
cheking platformalarining
o'rni va ahamiyati

42
bet

Литературоведение

О некоторых
наблюдениях над
особенностями
русского субстандарта

63
bet

TIL VA ADABIYOT

TA'LIMI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK JURNALI

1991-yildan
chiqa boshlagan

2020-yil. 7-son.

ISSN 2010-5584

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ
ЖУРНАЛ МИНИСТЕРСТВА
НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Я

ПРЕПОДАВАНИЕ
ЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

L

LANGUAGE AND LITERATURE
TEACHING

SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL JOURNAL OF THE MINISTRY
OF PUBLIC EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

til_adabiyoti@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyoti@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyoti@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyoti@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyoti@mail.uz www.tilvaadabiyot.uz

AVLONIY ZIYOSI
3-bet

*Maktab ko'ngilni zulmat-u g'amdān qilur xalos.
Maktab kalidi, ochquchidur bobl rohating.
Maktab dilingga solg'usi ilm-u fununni.
Maktab ziyoda qilg'uchidur aql-u hikmatning.*

*Toshkent shahridagi "Adiblar xiyoboni"da ulug' ma'rifatparvar Abdulla Avloniy xotirasiga
qo'yilgan haykal.*

Ushbu sonda

Dolzab mavzu

Ta'lim mazmunini
takomillashtirish: o'quv
dasturi va darsliklar

5
bet

Ilg'or pedagogik
texnologiyalar

O'quvchi nutqi - milliy til
ko'zgusi

20
bet

Tadqiqotlar

Zamonaviy mediada fak-
cheking platformalarining
o'rni va ahamiyati

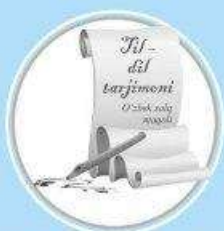
42
bet

Литературоведение

О некоторых
особенностях
русского субстандарта

63
bet

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2014-yil 19-dekabrda 0055-raqam bilan qayta ro'yxatga olingan.

2020-yil. 7-son.

Bosh muharrir

Bahodir JOVLIYEV

Tahrir hay'ati:

Sherzod SHERMATOV
Dilshod KENJAYEV
Maqsudxon YO'LDOSHEV
Qozoqboy YO'LDOSHEV
Nizomiddin MAHMUDOV
Nargiza RAHMONQULOVA
Yorqinjon ODILOV
Mamatqul JO'RAYEV
Nasinullo MIRKURBANOV
Jabbor ESHONQULOV
Valijon QODIROV
Nilufar Namozova
Lutfullo JO'RAYEV
(bosh muharrir o'rinbosari)

Sahifalovchilar:

Akmal FARMONOV
Gulnoza VALIYEVA

Nashr uchun mas'ullar:

Nilufar NAMOZOVA
Nigora URALOVA
Emma TOROSYAN

Tahririyat manzili:

100038, Toshkent shahri Matbuotchilar ko'chasi 32-uy.
Telefon: (98) 121-74-16,
(71) 233-03-10,
(71) 233-03-45,
(71) 233-03-67.
e-mail: til_adabiyot@mail.uz
veb-sayt: www.tilvaadabiyot.uz

Jurnaldan ko'chirib bosilgan maqolalar "Til va adabiyot ta'limi" dan olinadi, deb izohlanishi shart.
Jurnaldan nashr etilgan maqolalarda mualliflarning tahririyat nuqtayi nazariga muvofiq kelmaydigan fikr-mulohazalari bosilishi mumkin.
Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi.

Bosmaxonaga 15.08.2020-yilda topshirildi. Ofset usulida chop etildi. Qog'oz bichimi 60x84^{3/4}. Shartli bosma tabog'i 6,0. "Times" garniturasida. 10, 11 kegl. "SANO-STANDART" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Toshkent sh. Olmazor tum. Shiroq ko'chasi. Buyurtma Adadi 4100 nusxa. Bahosi kelishilgan narxda.

1991-yildan chiqa boshlagan

TIL VA ADABIYOT

TA'LIMI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI VAZIRLIG'INING
ILMIY-METODIK JURNALI

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ
ЖУРНАЛ МИНИСТЕРСТВА
НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

ПРЕПОДАВАНИИ
ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

LANGUAGE AND LITERATURE
TEACHING | SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL JOURNAL OF THE MINISTRY
OF PUBLIC EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

MUNDARIJA

ADABIY TAQVIM	
Bahodir KARIM. Avloniy ziyosi	3
DOLZARB MAVZU	
Aziza SAYDULLAYEVA. Ta'lim mazmunini takomillashtirish: o'quv dasturi va darsliklar	5
Feruz DARMONOVA. Adabiy ta'limdagi muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha mulohazalar	7
MULOHAZA	
Safo. MATCHONOV. Adabiyot darslarida tahlil va talqin uyg'unligi	8
METODIK TAVSIYA	
Ruqiya ASHURBAYEVA. Ona tili fanini o'qitishda integrativ yondashuv	12
N. JURAYEVA, H. IBROHIMOVA, R. YAXSHIBOYEVA, N. MADAMINOVA. "ng" harfi birikmasi elektron bazasini tuzishda klassifikatsiyalash va sistemalash muammolari	14
Mullaboyeva MUKARRAMXON. Shikdosh so'zlar	15
Mokhira JURAEVA. Improving students' polilogic speech skills in round table discussions	18
ILG'OR PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR	
Dildor NURMUHAMEDOVA. O'quvchi nutqi - milliy til ko'zgusi	20
Xolbi QURBONOVA. Til ta'limida kompetensiyaviy o'qitish	22
TAHLIL	
Nafosat ZIYATOVA. O'ltir Hoshimov asarlarida qo'llangan ismlarning asardagi vazifasi	24
Ra'no TOBAROVA. Ona tili darslarida o'zbek badiiy nutqi zoonimlarini o'rganish	25
Marvarid NURBAYEVA. Alisher Navoiy asarlarida farzand tarbiyasi	27
Uzoq JO'RAQULOV. Lirik shoirning epik qamrovi	28
Odina ABOBAKIROVA. O'zbek bolalar hikoyachiligining janri xususiyatlari	31
Feruz IKROMXONOVA. Tarixiy asarlarning tarixiy-qiyosiy tipologiyasi	33
Ziyoda QARSHIBOYEVA. Eski darning yangi ovozi	35
TADGIQOTLAR	
Nigina NE'MATOVA. Murakkab sintaktik qurilmalar haqida ba'zi mulohazalar	37
Anvar IBAYEV. Komparativistika muammolarining nazariy asoslari xususida ayrim mulohazalar	39
Parvina OMONOVA. Zamonaviy mediada fakt-cheking platformalarining o'rni va ahamiyati	42
Nurjamoil NORMATOVA. Talabalarda xorijiy til o'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishning psixologiyasik asoslari	44
Iroda PARDAYEVA. "Tarixi muluki Ajam" masnaviyasi - hakimona tafakkur mahsuli	46
Abdumannon HASANOV. Chorvachilikda faol qo'llanuvchi ba'zi dialektizmlar xususida	48
Matluba JABBOROVA. Mumtoz lirikada Jamshid talqini	50
Gulruxor ERGASHEVA. Bilingual ta'lim muhitida o'zbek tilini xorijiy til sifatida o'qitish	52
Ataev ШУКУР-АЛИ. Чет тип машгулотларида ёзув маълкаларини шакллантириш	54
KICHIK TADGIQOT	
Xolmo'min FAYZULLAYEV. "Qoraqayun" romanida inson va tabiat uyg'unligi falsafasining poetik tasvirlanishi	56
Shohidaxon ISAKOVA, Zilolaxon ISAKOVA, Lyusen Keren - temurshunos olim	58
Gulchirov HAYDAROVA. "Shodligim ko'lka sig' mas..."	59
Norbekov RAHMATILLA. Abdulla Qripov dostonlarida milliy qadriyatlar talqini	60
Otabek ISMATULLAYEV. Ertak terapiyasi asosida aqli zalf bolalar muloqotini rivojlantirish	62
Ravshanxo'ja RASULOV. Kelajak - til sohiblariniki	63
Shoira JABBAROVA. Muqobilis leksika o'zga tilda qanday tarjima qilinadi?	64
Gulzoda SOATOVA. "To'nyuq" yodnomasidagi Tonuq ismining o'qilishi va ma'nolari	65
Faridaxon TURSUNOVA. Kalvak maxzum nutqida folklor an'analarga xos so'zlarning qo'llanilishi	67
Umiddjon EGAMOV. So'z naqshinokirli	69
Feruz MAMATOVA. Ba'zi oilaviy munosabatlarda stereotiplarining maqollarda aks etishi	70
Mirzaeva IRODA. Analysis of IELTS writing task two criteria	71
ЛУЧШИЙ УЧИТЕЛЬ-ФИЛОЛОГ - 2020	
Erkin ЖЕКСЕНБАЕВ. Описание быта и традиций старой махаллы в рассказе Г. Гуляма «Озорник»	73
МЕТОДИКА. ОПЫТ	
Альмира АБУТАЛИПОВА. Узбекская литература второй половины XX-начала XXI века. Обзор литературного процесса. Саид Ахмад. «Бунт невесток»	75
Аль-Мария БАБАРАХИМОВА. Интерактивные методы на занятиях по русскому языку	77
ИСПОЛЬЗУЙТЕ ЭТИ МАТЕРИАЛЫ	
Шахло БОТИРОВА. Об обучении студентов филологии основам анализа и литературным терминам	82
ИЗ ОПЫТА ПРЕПОДАВАТЕЛЯ	
Сауле ТУРЛАНОВА. Применение тренировочных упражнений на занятиях по русскому языку в узбекских группах вуза	83
Тахмина МАНСУРОВА. Предмет, задачи и проблемы методики русского языка в национальной школе	84
ЯЗЫКОЗНАНИЕ	
Евгений МАЛИНОВСКИЙ, Муштари РУЗИЕВА. О некоторых наблюдениях над особенностями русского субстандарта	87
Камила ХАСАНОВА. Иноязычные заимствования в узбекском языке	89
Вероника МЯКОТА. Транслитерация арабских антропонимов на русский язык	90
ИЗУЧАЕМ ИНОСТРАННЫЕ ЯЗЫКИ	
Навруз МАДАЛОВ. Методические рекомендации по обучению иностранному языку взрослых	93
ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ	
Рубен НАЗАРЬЯН. Литературная мистификация в рассказе А. Н. Толстого «Портрет»	95
Виктория ПУЛАТОВА. Несколько слов о природе и композиции мультимедийного романа	97
НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ	
Светлана ИМ. Значимость морфологических явлений при изучении русского языка носителями агглютинирующих языков	99
Erkin KENENBAEV. Невербальные средства коммуникации в социальных сетях Интернет	100
СВЕТ НЕГАСНУЩИХ ИМЕН	
Анатолий ЛИХОДЗИЕВСКИЙ. «Истина человека - то, что делает его человеком»	103